

Kapitali 7. NAKKUTILLINEQ MAALAAARUTILLU

Nakkutillineq

Namminersornerullutik Oqartussat peqqussutaat § 7 nr. 1 januaarip 4-aani 1996-imeersoq naapertorlugu, ilinniagaqassuseq tunngavigalugu sullissineq, immikkut akuerisaallutik sulisinnatitaasut allallu peqinnissakkut sullissisut immikkut akuerisaanngikkaluarlutik sulisinnatitaasut, Nunatsinni Nakorsaaneqarfiup nakkutigisarai.

Nakkutilliinermut tunngatillugu soorlu ilimaginngisamik tassangaannaq toqusoqarsimatillugu, napparsiamasunit sulisunilluunniit suliakkeeqqusisoqarsinnaavoq. Suliassat arlallit nalunaarsukkat soorlu toqusoqarnerani attestit inatsisitigut piumasaqaataasut misissornerini, Nunatsinni Nakorsaaneqarfiup suliasanngortinneqartarput.

Nakkutillineq napparsimavimmi sullissinermut tunngasuusinnaavoq soorlu nakorsaatiniq nalunaarsugassamik atuinerlut, ilinniagaqassuserli tunngavigalugu peqqinnissamik sullissisut ataasiakkaat sulinerannut tunngasuugajunnerusarluni. Inuttut atugarisat soorlu imigassamik atornerluineq tarnikkut nappaateqarneq patsisaaqataasarmata, taakku nakkutilliinermi pingaarutilittut inissisimasarput.

2008-imi Nunatsinni Nakorsaaneqarfiup nakkutilliinermut atatillugu inunmut ataasiakkaanut tunngasunik nutaanik 17-inik suliaqarpoq. Suliat nakorsanut, peqqissaasunut, ernisussiorlumut (jordemoder) kigutulerisumut peqqinnissamillu siammarsaasunut marlunmut (sundhedsmedhjælper) tunngasuupput. Suliat 16-it 2008-imi naammassineqarput, taakkunanga marluk Napparsimasut Maalaarutaannut Aalajangiisartoqatigiit sinnerlugit suliarineqarlutik.

Peqqinnissamik siammarsaasoq ataaseq nipangiussisussaataanerminik unioqutitsisimasut nalunaarutigineqarpoq. Napparsimavimmi utoqqaat illuanniluunniit nakorsaatiniq periarfeerussinermut tunngasut pingasut nalunaarutigineqarput, suliffeqarfiillu allat marluk nakorsaatilerinermut tunngatillugu ajornartorsiuteqarlutik. Peqqissaasoq peqqinnissamillu siammarsaasoq nakorsaatiniq atornerluisutut nalunaarutigineqarput. Peqqissaasoq ernisussiorlorlu kukkusumik nakorsaasiisimasutut nalunaarutigineqarput. Peqqinnissamik sullissisut pingasut ilinniagaqassusertik tunngavigalugu sullissinerat pillugu nalunaarutigineqarput. Peqqinnissakkut sullissisut siornagut maannamullu imigassamik ajornartorsiuteqarnerat pillugu pingasunik suliasanngortitsisoqarpoq. Naatsorsuutiginngisamik toqusoqarneranut atatillugu marlunnik suliasanngortitsisoqarpoq.

Nakkutilliinermut atatillugu 2008-imi Tasiilami Napparsimavik, Utoqqaat Illuat ulluuneranilu paaqqinnittarfiit Nunatsinni Nakorsaaneqarfiup takuniarpai. Piffissami tamatumani nakkutilliinermut attillugu Ittoqortoormiinissaaq takuniaanissaraluaq silap ajornera pissutigalugu taamaatinneqarpoq.

Maalaarutit

Nunatsinni Nakorsaaneqarfiup napparsimasut peqqinnissakkut sullinneqarneq pillugu maalaarutaat, Namminersornerullutik Oqartussat Nalunaarutaat § 14-18 malillugu suliarisarpai. Maalaarutiniq suliaqarneq Danmark-imi Napparsimasut Maalaarutaannik Aalajangiisartoqatigiit (PKN) sinnerlugit qanimullu suleqatigalugit ingerlanneqartarpoq.

Nunatsinni Nakorsaaneqarfiup qulaajaalluni misissuisitsineq suliassaraa. Maalaarutini paat-soornermik tunngaveqartuni, pisariaqarpat maalaaruteqartup peqqinnissakkullu sullississup maalaarutigineqartup, imminnut attaveqatigiissinnerisigut nassuiaatissarsiuunneqartarpoq.

Suliaq qanorluunniit annertutigippat Nunatsinni Nakorsaaneqarfik suliamik tamakkiisumik naammasinninnissaminut pisussaaffeqarpoq.

Maalaaruteqartoqarnerani Nunatsinni Nakorsaaneqarfimmi suleriaaseq:

Allattugaatit oqaaseqaatillu illuatungeriinnit pissarsiarineqareerpata, pisimasoq sukumiisumik qulaajarneqartarpoq, tassani Nunatsinni Nakorsaaneqarfiup, Kalaallit Nunaanni pissutsit Napparsimasut Maalaarutaannik Aalajangiisartoqatigiinnit ilisimaneqarnissaat naatsorsuutigineqarsinnaangitsut pisimasumullu attuumassutillit, pingaartillugit allaaserisarpai. Suliap saqqummiunnera Nunatsinni Nakorsaaneqarfiup naliliinera aalajangiinissamullu innersuussutaa Napparsimasut Maalaarutaannik Aalajangiisartoqatigiinnut nassiunneqartarpoq, taakku aalajangiivitsinnatik tusarniaasarpur immikkullu ilisimasalinnit oqaaseqaatinik pisimasumut attuumassutillinnik pissarsiniartarlutik.

Nunatsinni Nakorsaaneqarfik Kalaallit Nunaanni peqqinnissaqarffimmi pissutsinik, immikkut ilisimasalittut Aalajangiisartoqatigiit aalajangiinissaminut siunnersuusiaannut, oqaaseqaasior-tarpoq. Napparsimasut Maalaarutaannik Aalajangiisartoqatigiit suleriaaseqarnissaannut aalajangersakkami septembarip 14-ani 1998-imeersumi Nunatsinni Nakorsaaneqarfik nammineer-luni suliassangortitsisinnaanermut periarfissinneqarpoq. Maalaarut 2005-imi Nunatsinni Na-korsaaneqarfimmit Aalajangiisartoqatigiinnut suliassangortinneqartoq 2008-imi aalajangiivi-gineqarpoq.

2008-imi maalaarutit 56-iusut ukiup siulianut naleqqiullugit 8-nik ikileriaateqarput Titartak-kami 29-imi takuneqarsinnaasutut maalaarutit innuttaasut amerlassusaannut agguarlugit, Dan-markimi Napparsimasut Maalaarutaannut Aalajangiisartoqatigiit suliaanut tamanut naleqqiul-lugit tassalu naalagaaffeqatigiinerup iluani, Kalaallit Nunaanni maalaarutit amerlanerujussuup-put.

Maalaarutit katillugit 80-it suliaralugit naammassineqarput. Ukiuni kingullerni sulianit takkut-tartunit naammassineqartartut siullermeertumik amerlanerupput. Maalaarutit 9 susassaqaarfiga-lugu oqartussaasunut allanut ingerlateqqinneqarput, ataaseq paasissutissanik sukumiinerusunik, Napparsimasut Maalaarutaannik Aalajangiisartoqatigiit suliap ingerlateqqinnissaanut pisaria-qartitaannik, maalaartut tunniussinnginnerat pissutigalugu unitsinnarneqarpoq.

Suliassat marluk Napparsimasut Maalaarutaannik Aalajangiisartoqatigiit susassaqaarfiinut ilaanngitsut nunaqarfimmi peqqinnissakkut sullissisumut sundhedsassistent-imullu tunngasut, Nunatsinni Nakorsaaneqarfiup ilinniagaqassuseq tunngavigalugu peqqinnissakkut sullissisunik nakkutilliinermi ilanngullugit suliarai. Maalaarutit ilaanni ilinniagaqassutsiminnik tunnga-veqarlutik sullissisut Napparsimasut Maalaarutaannik Aalajangiisartoqatigiinnit suliarineqartut, sundhedsassistent-imut tunngasortaa Nunatsinni Nakorsaaneqarfimmit aalajangiivigineqarpoq. Tamatumunnga tunngaviusoq sundhedsassistentit Kalaallit Nunaanni ilinniartinneqartut pillu-git immikkoortumi allaaserineqarpoq.

Napparsimasut Maalaarutaannik Aalajangiisartoqatigiit 2008-imi maalaarutit 67-it aalajangiivigaat. Taakkunani arfinillit maalaaruteqarnissamut piffissaliussap qaangiussimanera pissuti-galugu itigartinneqarput, ataaserlu maalaarutaasup kiffartuussinermut tunngassuteqarnera

taamaasillunilu pisortaqarfimmit allamit suliarineqartariaqarnera pissutigalugu, Napparsimasut Maalaarutaannik Aalajangiisartoqatigiinnit suliassanngortinneqarani. Maalaaruteqartup toquk-kut qimagunnera pissutigalugu suliassaq ataaseq unitsiinnerneqarpoq.

Nunatsinni Nakorssaaneqarfiup suliassanngortitaani 2-ni maalaarutinilu 9-ni Napparsimasut Maalaarutaannik Aaliangiisartoqatigiit isornartorsiuipput ima paasillugu ilinniagaqassusertik tunngavigalugu peqqinnissakkut sullissisoq ataaseq arlallilluunniit assuarineqarlutik.

Suliani 4-ni piumasaqaateqartoqarpoq. Isornartorsiunerit ilinniagaqassuseq tunngavigalugu sullissinnermut, nakorsaasiinnermi kukkunermut, napparsimasumik misissuisimannginnermut imal. misissortinnissamut innersuussisimannginnermut, isornaatilimmik allattugaatinut nalunaarsuisi-manermut paasissutissiisimannginnermullu tunngassuteqarput.

Tulliullugit suliat 2008-mi isornartorsiuinnermik kinguneqarsimasut naatsumik allaaserineqassap-put:

1. Nakorsaaneq immikkut ilisimasalik suliarititsinnani paasissutissinneqarsimaneq tunngavigalugu akuersissummik pissarsiniarsimaneq allattugaatinut nalunaarsimanngimmagu, Peqqussut nakorsaarneq pillugu inatsimmi § 13 imm. 2 naapertorlugu isornartorsiorneqarpoq. Akuersissummik pissarsiniarsimaneq isornartorsiorneqangi-laq, pilatsinnermut atatillugu tamatumalu siorna misissortinnerni ilinniagaqassuseq naapertorlugu sullissinnermi pitsaassuseq nalinginnaasumik akuerisaasoq naapertor-neqartoq, Aalajangiisartoqatigiit naliliipput.
2. Imigassartorsimalluni meterit 3-4 nakkarnermi kingorna najungasuminik napisaqarsi-manissaanut ersiutilimmik, qinnguartaanikkut unititsinikkulluunniit misissuisimannginnera pillugu, Peqqussut nakorsaarneq pillugu inatsit § 6 imm. 1 naapertorlugu, Sinerissami Peqqissaaveqarfimmi nakorsaq isornartorsiorneqarpoq. Ullut 2 qaangium-mata tassangaannaq anernikilliulernera pissutigalugu unitsinneqarmat puua aammik immattoorsimasoq paasineqarpoq.
3. Peqqussut nakorsaarneq pillugu inatsit § 6 imm. 1 naapertorlugu, nakorsaq napparsi-masumik avatimigut pullatitsissumik anernikilliortumillu nakorsaaneq pillugu isornar-torsiorneqarpoq. Napparsimasup Dronning Ingrid-ip Napparsimavissuanut unitsin-neqarasuarnissaa piumasaqaataagaluaq, nakorsap tamanna pisariaqanngitsutut naliler-paa, Danmark-imukartillunilu anernikilliulermat pinasuartumillu uummalluutilinnut immikkoortotaqarfimmut unitsinneqarmat, uummataa allisimasoq paasineqarpoq. Nap-parsimasup ajoqutaa naapertorlugu nakorsap unitsikkasuarneqarnissaa isumagisima-sariaqaraluaraa, minnerpaamillu quisaammik nakorsarneqarnissaa isumagisima-sariaqaraluaraa, Aalajangiisartoqatigiit naliliipput.
4. Suliaritinnerup siuliani naakkut inalukkat anillatsinnerat utertillugu pilatsinnermut ata-tillugu, quup aqquataata sumiiffissisimannginnera, Peqqussut nakorsaarneq pillugu inatsit § 6 imm. 1 naapertorlugu pilaqqittariaqalernerneq pillugu, nakorsaq isornar-torsiorneqarpoq. Napparsimasoq kingorna tartumigut akornuserpoq, quup aqquataata pi-latsinnerup nalaani milinneqarsimasariaqarnera, tartullu ajoquserneranut patsisaasoq suugaluarpalluunniit nakorsap sumiiffissisimasariaqaraluaraa, Aalajangiisartoqatigiit aalajangiinnerminni tunngavilersuutigaat.
5. Sunngap aqquataata nalinginnaasumik allaanerussuteqartup kipisoorsimanera pillugu, Peqqussut nakorsaarneq pillugu inatsit § 6 imm. 1 naapertorlugu nakorsaaneq isornar-torsiorneqarpoq. pilaanermut atatillugu ilup pisataasa takuneqarluarsinnaanngorlugit saqqummersinneqarsimannginnerisigut, sananeqaatit isikkui ersersinneqarluarsin-

naasimanginnerat, Aalajangiisartoqatigiit aalajangiinnerminnut tunngavigaat. Nakorsaanerup kipisuugaq inalugaaqqamut (tyndtarm) attavilerlugu eqqortumik suliaaraa.

6. Arnamik illiaarsillunilu mannessaajartissimasumik tamannalu patsisigalugu aaverussalersimasumik nakorsaanini pillugu, Peqqussut nakorsaqarneq pillugu inatsit § 6 imm. 1 naapertorlugu Sinerissami Peqqissaavimmi nakorsaq isornartorsiorneqarpoq. Nakorsap qinersit aammut aniatitaannik hormon-imik østrogen-imik nakorsaaserpaa. Arnaq taanna iviangimigut kræfteqarnini pissutigalugu iviangeersissimasoq paasinarsivoq, taamaattoqartillugulu hormon østrogen atorlugu nakorsaasoqaqqusaanngilaq. Arnaq siornatigut iviangimigut kræfteqarsimanersoq kræfteqalersinnaanermulluunniit qanittuunersoq, nakorsaasiitinnani nakorsap nammineq misissorsimasariaqaraluaraa, Napparsimasut Maalaarutaannik Aalajangiisartoqatigiit naliliipput.
7. Nakorsaanerit immikkut ilisimasallit marluk ajornartorsiorfiusumik ernisuttumik sullisinnerminni allattugaatinut nalunaarsuinnermut tunngatillugu, Peqqussut nakorsaqarneq pillugu inatsimmi § 13 imm. 2 naapertorlugu isornartorsiorneqarput. Nakorsaaneq siulleq ernigasuartitsinissamut tunngavissaqarsorinninnginnerminut tunngavilersuutini allattugaatinut nalunaarsimangimmagit, Nakorsaanerup aappaata aapparmi suliaa nangillugu millugut atorlugu ernisinniarpaa, pingajussaa lu pigaluarlugu taamaatiinnarlugu pilatsilluni erninissaa aalajangiuppaa. Millugutip pingasoriarluni katattoortarnera allattugaatinut nalunaarneqanngitsoorsimavoq. Nakorsaanerit nakorsaanertik pillugu isornartorsiorneqanngillat.
8. Naartuinnermut atatillugu annikitsuinnarmik piigaqarneq pillugu immikkut ilisimasalimmik attaveqarsimanginnini pissutigalugu, Peqqussut nakorsaqarneq pillugu inatsit § 6 imm. 1 naapertorlugu, Sinerissami Peqqissaavimmi nakorsaq isornartorsiorneqarpoq. Ullut 14-it qaangiummata ultralyd atorlugu misissuinnermi naartua uumasooq paasineqarmat, Nuummi Dronning Ingrid-ip Napparsimavissuanut suliaritikkiartorpoq.
9. Nunaqarfimmi innuttaasut ilaata avatimigut nappaammut ersiutaasa paasiuminaatsut iluamik misissorsimanginneri pissutigalugit, Peqqussut nakorsaqarneq pillugu inatsit § 6 imm. 1 naapertorlugu, Sinerissami Peqqissaavimmi nakorsat qullersaat isornartorsiorneqarpoq. Malugisinnaassutsikkut akornuteqalernini, nukillaangalernini, pitsorlusinini nalinginnaasumillu peqqigunnaartutut misigisimanini qitiusumik sianiuteqarfiup akornuteqarneranut ersiutaasut, napparsimasup arlaleriarluni maalaarutigai. Nappaammut ersiutaasut paasiuminaakkaluit, nakorsap ulorianaatilimmik nappaateqannginnersoq qulakkeertariaqaraluarpaa. Napparsimasooq sclerose-mik nappaateqartoq kingorna paasineqarpoq.

Suliat nakkutilliinnermut tunngassutillit marluk Napparsimasut Maalaarutaannik Aalajangiisartoqatigiinnit naliliivigisassanngorlugit nassiussat isornartorsiuinnermik kinguneqarput:

10. Ernisussiornermut atatillugu maleruagassiat naapertorlugit, ernisunneq sivitsorpallaarmat Dronning Ingrid-ip Napparsimavissuani nakorsaanernik immikkut ilisimasalinnik isumasiuisimanginneq pissutigalugu, Sinerissami Peqqissaaveqarfimmi nakorsaq Peqqussut nakorsaqarneq pillugu inatsit § 6 imm. 1 naapertorlugu, ernisussiorlorlu ernisussiorlut pillugit Inatsimmi § 8 imm. 1 naapertorlugu isornartorsiorneqarput. Maleruagassat naapertorlugit naartup ernata kuulerneraniit nal. ak 24-it qaangiunneranni allatigulluunniit ajornartorsiuuteqarnermi soorlu ernisunneq unittoorsimappat, naar-

tunermut erninermullu tunngatillugu immikkut ilisimasalik pigaartuusooq tamatigut at-taveqarfigineqassaaq. Sakkukitsunik akuttoqatigiinnngitsunillu nallioortitsilernermit nal. ak 15-it qaangiummata illissap paava cm-inik 5-inik ammarsimavoq sulilu ernisuler-nani, nakorsap ernisussioortullu isumaqatigiillutik allanillu isumasiueqqaarnatik aqagu qaanissaanut qanoq pisoqarnissaata utaqqimaarnissaa aalajangiuppaat. Unnuap inger-lanerani naartup uummataata tillerunnaarnera paasineqarpoq, nallisaammillu tarajuler-suutikkut ernisarneqarnerup kingorna naartuunermini qaammatissaminik naammatsis-simasumik toqungasulivoq.

11. Meeqqamik kissarneqarluni meriartartumik noqarneralu pissutigalugu unnuami unitsin-eqartumik nakorsaanera pillugu, Peqqussut nakorsaqarneq pillugu inatsit § 6 imm. 1 naapertorlugu, Sinerissami Peqqissaavimmi nakorsatut taartaagallartoq isornartorsiorn-eqarpoq. Meeraq nakorsap aammik sitsernerusorisaanik aappalaartunik aniorneqarpoq tunusuali qeratannqilaq. Ilaqutariinni noqartarneq atugaammatt meerarlu noqareerner-mi kingorna anersaartornera eqqissisimarpalulermat, noqaqqilissagaluarpat kalerreqqulluni nakorsaq angerlarpoq. Nal. ak. 2 qaangiummata meeraq anersaartorunnaarmat nakorsaq aggersarneqarpoq. Aaversinnerisa kingorna paasinarsisippaat tappiorannartunik pneu-mokok-inik patsiseqartumik aseruuttoorneqartoq. Meeraq 4-nik ukiulik kissarneqartoq, aappalaartunik timini tamakkiusallugu aniorneqartoq timaalu tamakkerluni noqartartoq, aammigut aamma/imal. qitiusumik sianiuteqarfimmigut tappiorannartunissimanermut (meningetis) misisorneqarlunilu nakorsarneqartariaqartoq, Aalajangiisartoqatigiit na-liliipput. Arlaleriarluni noqartarneq, meriannquneq meriartarneq aniorneqarnerlu, peru-luutilinnik nakorsaanissamat periarfissaqannginnera pinasuartumillu angallassinissaq timmisartukkut aatsaat pisinnaasoq eqqarsaatigalugit, nakorsat misissuinerminni peru-luuteqalersinnaasut pasitsaassatik nakorsartariaqarpat. Nakorsaq nakorsatut suliner-mini peqqissaartumik ilumoorussamillu suliaminik ingerlatsinissaanik erseqqis-saavigineqarpoq.

Suliat uku piumasaaqateqarfiupput:

1. Nakorsaaneq inalukkamigut kræfteqartumik misissuillunilu nakorsaanini pillugu isor-nartorsiorneqanngilaq. CT scanner atorlugu misissuiner-mi nappaat tinguanut siaruaas-simasooq paasineqarmat pilatsilluni suliaritippoq. Kingorna CT scanner atorlugu misis-sorteqqimmat siaruaateqqissimanngitsoq paasineqarpoq nakorsaanerullu naliliinera naapertorlugu qaammatit 3 qaangiuppata misissorteqqinnissaa aalajangiunneqarpoq. Paasisat taamaakkaluit kemoterapi atorlugu nakorsaanissaq tunngavissaqarner-soq, na-korsaanerup Rigshospital-imi kræftimik nappaatilinnut immikkoortortaqarfik paasi-niaavigisimappagu tamanna pissusissamisuussagaluartoq, Aalajangiisartoqatigiit nali-liipput.
2. Sinerissami Peqqissaaveqafimmi nakorsaq napparsimasumik sivisuumik puammigut ippiuteqarsimasumik, aattalimmik qiseqarsimasumik, palangatitsinani quersortumik, unnuami kiammik anisartumik sanigulaarsimasumillu misissuillunilu nakorsaanini pillugu isornartorsiorneqanngilaq. Nakorsap puuai qinnguartaartimmagut siornatigut na-jungasuiarsimanera puasalu sullorsuisa nalaat tarraqarput allanillu malussarfiunatik. Napparsimasooq pujortartuummat pujortarunnaarnissaanik innaneqarpoq. Nakorsap nappaatip ersiutai tunngavigalugit sakiilluuteqarsinnaanera pillugu, soorlu qisia aamma misisorsimasuuppagu tamanna pissusissamisoornerussagaluartoq, Aalajangiisartoqati-giit naliliipput.

3. Isit nakorsaat, isip igalaasartaata annertuumik isortissimanera (catarract) pillugu suliaritinnermi kingorna tappiillinerusumik misissuillunilu nakorsaanini pillugu, isornartorsiorneqanngilaq. Suliarisassami naammaginatsumik paasissutissineqareerluni suliaritinnissaminut akuersinera allattugaatinut nalunaarsimasariaqaraluaruarmagu, nakorsatut sulinnaatitaanermut Inatsimmi § 21 allattugaatinut nalunaarsuinerumut tunngasoq isit nakorsaata unioqutissimagaa, Aalajangiisartoqatigiilli naliliipput. Nakorsaanerup oqaasia naapertorlugu maalaaruteqartoq suliarititsinnagu tappiillinerusinnaaneranik ilisimatinneqarsimavoq.
4. Kiguserisumik kigutaarsineq pillugu kigutit nakorsaat isornartorsiussallugu, Napparsimasut Maalaarutaannik Aalajangiisartoqatigiit tunngavissaqarsorinngilaat. Qinguartaat aseqqukuummat atorsinnaananilu, ersiutaasut misissuinermilu takusat naapertorlugit kigutilerisup kigut naffakoq nungusimaqisorlu peerpaa. Kigut piikkaq sanianiittoq kiguserissutaasoq kingorna paasineqarpoq. Kigutilerisup misissuinermini paasisani naliinerminullu tunngavigisani allattugaatinut nalunaarsimagaluarpagit, tamanna pissusissamisoorsimassagaluartoq, Aalajangiisartoqatigiit naliliipput.

Suliami ataatsimi sundhedsassistent-imut tunngassutilimmi Nunatsinni Nakorsaaneqarfik piumasaqaateqarpoq:

1. Isikkaminik ajutoorsimasumik, eqqortumik nakorsarnissaa pillugu, nakorsamik isumasieqqaarluni misissuillunilu nakorsaanini pillugu, sundhedsassistenti isornartorsiorneqanngilaq. Allattugaatinut nalunaarsukkani eqqortumik atsiorsimagaluarpagit, kiisalu nakorsarniakkap qanoq pisoqarnissaanik isumaqatigiissuteqartoqannginnerani nakorsartitsivimmit anisimanera allattugaatinut nalunaarsimagaluarpagu, tamanna pissusissamisuussagaluarpoq.

Allattugaatinut eqqortumik nalunaarsuinerumut tunngasoq sukateriffigineqarpoq piumasaqaateqarnermik kinguneqartaraluarluni maanna isornartorsiuermik kinguneqartinneqartalerluni. Piumasaqaatit sukateriffigineqarnerat sulisunut tamanut napparsimasunik sullissinerminni namminerisaminnik akisussaaffilinnut atuuppoq, Nunatsinnilu Nakorsaanerup ilitsersuusaaani ”Peqqinnissaqarfimmi nalunaarsuisarneq” oktobarip 4-ani 2005-meersumi allaaserineqarluni. Piginnaatitaafiup killinga pallillugu sulisariaqarneq nakorsamillu piumasaqaateqarfigineqarneq ersarissumik nalunaassallugu, Peqqissaanermik sulialinnut immikkut pingaaruteqarpoq.

Kalaallit Nunaanni sundhedsassistentit ilinniarsimasut

Aaliangiinerni takuneqarsinnaasutut maalaarutit pisarnertut nakorsaannaanngitsunut peqqinnissamilli sullissisunut tamaginnut attuumassuteqarput. 2008-imi peqqinnissakkut sullissisut tamakkiusavillutik maalaarutigineqarput, taakkunungalulu ilaapput sundhedsassistentit Kalaallit Nunaanni ilinniarsimasut. Nalunaarummi Napparsimasut Maalaarutaannut Aaliangiisartoqatigiit suliassaqarfiinut peqqinnissaqarfimmi sulisunut tunngasumi sundhedsassistentit ilaangimmata, maalaarutit sundhedsassistentinut Kalaallit Nunaanni ilinniarsimasunut tunngasut, Aaliangiisartoqatigiit sulasaqarfiginngilaat. Sundhedsassistenti Kalaallit Nunaanni ilinniarsimasooq pillugu maalaarummi 2008-imi Nunatsinni Nakorsaaneqarfiup suliarisaani isornartorsiussalluni tunngavissaqanngilaq peqqissaartumilli allattugaatinut nalunaarsuisarnissaq piumasaqaataalluni.

Piffissaq suliamik naammassinninniarfik

Kalaallit Nunaanni napparsimasut maalaarutaannik suliagarnermi piffissaq naammassinninniarfiusartoq ukiuni arlalinni agguaqatigiissillugu sivitsoriartorpoq, 2008-imilu sivitsoriarluni

katillugit qaammatit 15,6 pallissimallugit, taamaasilluni ukiup siulianiit qaammatip affaanik sivitsorluni. Nunatsinni Nakorsaaneqarfimmi sullissineq 2008-imi aamma sivitsorpoq. Napparsimasut Maalaarutaannik Aalajangiisartoqatigiit piffissaq sulianik naammassinninniartarfiat suliassat amerlerujussuarnerannik patsiseqartumik sivitsorpoq. Aalajangiisartoqatigiit ukiuni kingullerni sulisuminnik amerlilerisimagaluarlutik tamanna 2008-imi piffissap sulianik naammassinninniartarfiup sivikillineranik kinguneqarsimanngilaq.

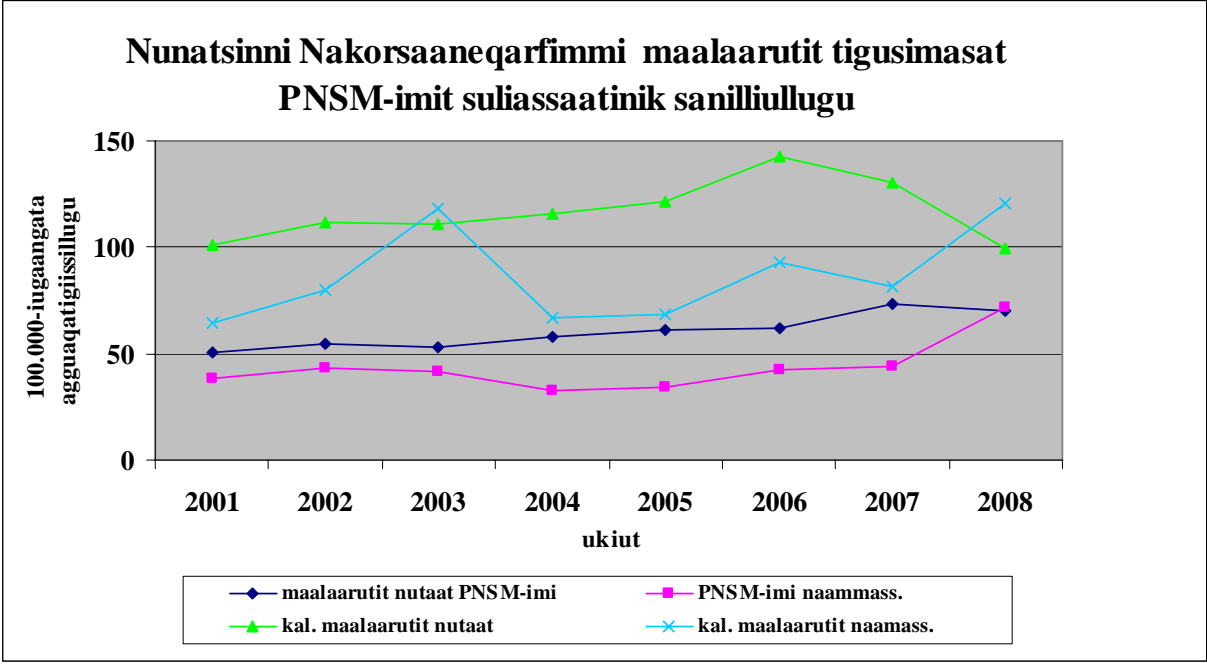
Takussutissiaq 21	Peqqinnissakkut sulisunik maalaarutit ukiunut 5-inut agguaqatigiissillugit		
Ukiuq	Suliassaait nutaat katillugit	*Nunatsinni Nakorsaaneqarfimmi sulianik naammassiat	**PNSM-imi sulianik naammassiat
1986 – 1990	17	8	6
1991 – 1995	50	29	14
1996 – 2000	53	15	26
2001 - 2005	64	8	45
2006	81	1***	53
2007	74	1***	46
2008	56	2***	68

* Nunatsinni Nakorsaaneqarfik.

** Peqqinnissakkut Napparsimasut Sullinneqarneranni Maalaartarfik.

*** Sundhedsassistentip sullissinera pillugu maalaarut taamaammallu Napparsimasut Maalaarutaannik Aalajangiisartoqatigiit susassaqrffinut ilaanngitsoq.

Takussutissiaq 22	2000-imiit 2008-imut peqqinnissakkut sulisunik nakkutilliinermi suliati		
Ukiuq	<i>Suliassat nutaat katillugit</i>	*Nunatsinni Nakorsaaneqarfimmi sulianik naammassiat	**PNSM-imi sulianik naammassiat
2000	7	5	1
2001	13	10	0
2002	6	9	0
2003	12	15	0
2004	4	6	0
2005	15	9	0
2006	8	12	0
2007	17	11	0
2008	17	14	2

Titartagaq 26